

ผลกระทบจากการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร

The Impacts of Ecotourism in Samut Sakhon province

ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ¹

Susaraporn TANGTENGLAM

E-mail: Susaraporn.n1982@gmail.com

(Received: June 10, 2020; Revised June 30, 2020; Accepted July 24, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 400 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาข้อสรุปผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร

ผลการศึกษา พบว่า

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และเกิดการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ผลกระทบด้านสังคม ทำให้เกิดการตระหนักและห่วงแหนคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน ส่วนผลกระทบด้านวัฒนธรรม คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและเกิดการส่งเสริมการผลิตสินค้าและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ทำให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของชุมชน

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

¹ อาจารย์ประจำโครงการจัดตั้งภาควิชาอุตสาหกรรมบริการและนวัตกรรมภาษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษรศาสตร์
Lecturer of Department of Services Industry and Language Innovation, Faculty of Liberal Arts and Science
Kasetsart University

Abstract

This research aimed to study the impacts of Eco-tourism in Samut Sakhon province. The respondent in this research included 400 Thai tourists who have experienced in ecotourism in Samut Sakhon province. The sample was selected by random sampling method. The Data was collected by using questionnaire. The data was analyzed by using statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation.

The result indicated that the economic impacts of ecotourism in Samut Sakhon province led to job creation, income generation and more income distribution in local area. For the social impacts, the awareness and the application of travel resources created good relationship between tourists and people living in the community. For cultural impacts, local people were proud of their own culture and promoted their unique products of the community. Lastly, the value of local environmental resources was raised and it led to the development and improvement of the community environment.

Keywords: Impact, Ecotourism

1. บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นสายธารหลักในการหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจของประเทศและมีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องด้วยความเป็นเอกลักษณ์และความหลากหลายของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความแตกต่างกันตามแต่ภูมิภาค รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นและมีคุณค่าจากวัฒนธรรมประเพณีที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ ซึ่งเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกให้เข้ามาเยี่ยมเยือน อีกทั้งภาพลักษณ์ของความมีอัธยาศัยไมตรีของคนไทยในสายตาโลกก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

อย่างไรก็ตาม การประเมินภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมายังคงมีภาพลักษณ์ทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยในด้านบวก ได้แก่ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน เป็นที่ที่ใช้ชีวิตในวันพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ความมีน้ำใจของผู้คน บรรยากาศที่สนุกสนาน มีสีสัน อัธยาศัยไมตรีของคนท้องถิ่น จึงจัดว่าประเทศไทยทำได้ดีมาก ในเรื่องการสร้างความรู้สึกและการสร้างประสบการณ์ที่ดีด้วยความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังมีภาพลักษณ์ด้านลบได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ความปลอดภัย การหลอกลวงในรูปแบบต่างๆ ปัญหาจากความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากขาดระบบการจัดการ และการควบคุมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดหลักเปลี่ยนจุดหมายไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่น ๆ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องมีความห่วงใยและหน่วยงานปฏิบัติที่ชัดเจน (วันทิกา หิรัญเทศ, 2556)

จากปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปัจจัยด้านลบซึ่งกระทบกับภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทย แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นที่สนใจแก่นักท่องเที่ยวในปัจจุบัน และได้รับการสนับสนุนผลักดันให้เกิดการปลูกฝังจิตสำนึกการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรของคนไทย โดยการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ใช่เพียงเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ แต่ได้พัฒนามาเป็นการหาความรู้ การทำหัตถ์ศิลปทางร่างกาย และจิตใจ รวมถึงการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปใช้บริการและการขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปเพื่อป้องกันมิให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปมากเกินไปจนเกินกว่าสถานที่ท่องเที่ยวจะรับได้ และสามารถที่จะควบคุมให้นักท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวได้ ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย ได้รับความนิยมมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะสถานที่ที่มีความสมบูรณ์ของทรัพยากรและกิจกรรมเชิงนิเวศและผจญภัย ที่มีมาตรฐานและเป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยถือเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพักผ่อนกับธรรมชาติ และเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก เป็นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษที่นักท่องเที่ยวเข้าไปแล้วได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นเต้นท้าทาย ผจญภัย และได้ประสบการณ์แปลกใหม่ ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญกับกิจกรรมท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ เช่น การล่องแก่ง ปีนเขา ไรด์ตัว ดูนก และเดินป่า เป็นต้น โดยกิจกรรมเหล่านี้ถูกพัฒนาขึ้นตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความเป็นธรรมชาติ กลุ่มที่รักในความท้าทายหรือการนำความแปลกใหม่มาผสมผสานกับความท้าทาย ทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

จังหวัดสมุทรสาครตั้งอยู่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 36 กม. เป็นหนึ่งในจังหวัดเมืองรองศักยภาพ (Brand new) ซึ่งมีความพร้อมแหล่งท่องเที่ยวที่มีอันดับรองมาจังหวัดที่เป็นเมืองสำคัญด้านการเดินทางท่องเที่ยว ตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปี 2562 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตามที่กล่าวข้างต้น อีกทั้งจังหวัดสมุทรสาครยังมีแผนยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศ เพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสำคัญและยังส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์ กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นเมืองแห่งอาหารทะเลและผลไม้ปลอดสารพิษ ศูนย์กลางการพักผ่อนและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางลำคลองระดับชาติ ดินแดนแห่งประชาชนรักถิ่นกำเนิด” (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

จากปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาปรับปรุง การท่องเที่ยวและการให้บริการให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสาครให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม

3.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) การเสนอแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบของการท่องเที่ยว ในจังหวัดสมุทรสาครทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- 2) การเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสาคร สำหรับผู้ประกอบการ เพื่อมุ่งสู่ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร 5 แห่ง คือ 1) พื้นที่ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนอ่าวมหาชัย 2) ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำสมุทรสาคร 3) แหล่งศึกษาการอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านปากคลองประมง 4) อุทยานพระโพธิสัตว์กวนอิม 5) อุทยานศาลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ผลกระทบจากการท่องเที่ยว
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 131,120 คน ปี พ.ศ.2562 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

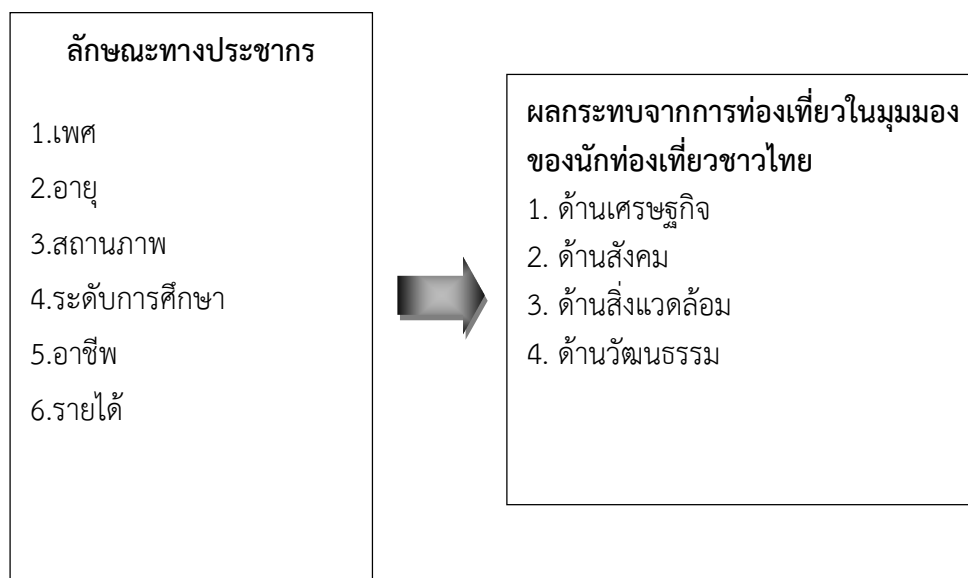
กลุ่มตัวอย่าง ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร 399 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเก็บจำนวน 400 คน โดยทำการเปรียบเทียบตารางการ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการเปรียบเทียบตารางของ (Taro Yamane) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 131,120 คน โดยมีวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัย 1 ปี โดยเริ่มต้นจากเดือน มกราคม พ.ศ. 2562 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2562

5. กรอบแนวการวิจัย

6. ระเบียบวิธีวิจัย

6.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้แบ่งวิธีการเก็บข้อมูลตามลักษณะที่มาของข้อมูล ได้แก่

การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร

การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Research) โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวารสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากร (Population) คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร 5 แห่ง คือ 1) พื้นที่ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนอ่าวมหาชัย 2) ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำสมุทรสาคร 3) แหล่งศึกษาการอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านปากคลองประมง 4) อุทยานพระโพธิสัตว์กวนอิม 5) อุทยานศาลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 131,120 คน ปีพ.ศ.2562 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 399 คนโดยผู้วิจัยเลือกเก็บจำนวน 400 คน

โดยใช้การเทียบตารางของ (Taro Yamane, 1973) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โดยมีวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

แทนค่า

$$n = \frac{131,120}{1 + 131,120 (0.05)^2}$$

$$n = 399.9$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 400คน

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามที่กำหนดขึ้นให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และได้ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทราบข้อมูล และวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาครั้งนี้ ได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะการมาเที่ยว ของที่ระลึกที่ซื้อกลับ จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการเดินทาง พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง อาชีพและรายได้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ Check List โดยกำหนดเกณฑ์ในการตอบแบบเลือกตอบตามความจริง มีทั้งหมด 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Question) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถบรรยายได้อย่างอิสระ

6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย

6.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่างช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือ ช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม พ.ศ.2562

6.4.2 ทฤษฎี (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจาก งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการค้นจากข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษามากที่สุด

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บข้อมูลและนักศึกษาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะทำการจัดการกับข้อมูลที่เก็บ มาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) ได้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.5.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และคัดแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

6.5.2 การลงรหัส (Coding) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่ได้ให้รหัสคะแนนแล้วมาลงรหัสตามที่กำหนดไว้

6.5.3 นำข้อมูลในแบบลงรหัสไปบันทึกลงเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วแปลงเป็นแฟ้มข้อมูลมาตรฐาน

6.5.4 ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

6.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistical Analysis) โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลประเภทตารางเพื่ออธิบายข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะการมาเที่ยว ของที่ระลึกที่ซื้อกลับ จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว ช่วงเวลาในการเดินทาง พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง อาชีพและรายได้

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Average and Standard Deviation)

7.สรุปผลการวิจัย

7.1.ข้อมูลด้านประชากร

นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36 อายุส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และมีอายุระหว่าง 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 12 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.8 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 16.8 และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 10.8 รายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาคือ มีรายได้อยู่ในระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24 และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.5 ภูมิลำเนา ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมาคือ มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 9.5 และมีภูมิลำเนาภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 8.5

การรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาคือ คำแนะนำจากผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 24.3 และสื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 2.5 ลักษณะการมาเที่ยว ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในรูปแบบ ไป – กลับ คิดเป็นร้อยละ 61.3 และรองลงมาคือ รูปแบบค้างคืน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ของที่ระลึกที่ซื้อกลับ ส่วนใหญ่เลือกซื้ออาหาร คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาคือ ไม่ซื้อ คิดเป็นร้อยละ 17.0 และของใช้เบ็ดเตล็ด คิดเป็นร้อยละ 12.5 จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวน 2 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ มาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 35.5 และมาท่องเที่ยวมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.8 ช่วงเวลาในการเดินทาง ส่วนใหญ่เดินทางในช่วง เสาร์ – อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมาคือ วันหยุดนักขัตฤกษ์ คิดเป็นร้อยละ 16.8 และ จันทร์ – ศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 8.0 พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 78.5 รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 12.8 และเรือ คิดเป็นร้อยละ 4.8

7.2 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ในมุมมองของนักท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านเศรษฐกิจ	ระดับของผลกระทบที่เกิดขึ้น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ส่งผลให้เกิดการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน	69 (17.3)	132 (33.0)	75 (18.8)	78 (19.5)	46 (11.5)	3.25	1.271	ปานกลาง
เกิดการกระจายรายได้ไปยังส่วนต่าง ๆ ในชุมชนท้องถิ่น	57 (14.3)	142 (35.5)	85 (21.3)	75 (18.8)	41 (10.3)	3.25	1.210	ปานกลาง
สถานะทางเศรษฐกิจโดยรวมของคนในชุมชนดีขึ้น	55 (13.8)	131 (32.8)	108 (27.0)	73 (18.3)	33 (8.3)	3.25	1.153	ปานกลาง
รวม						3.25	1.211	ปานกลาง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านเศรษฐกิจ

จากตารางที่ 1 โดยภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน ทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ส่งผลให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน ($\bar{x} = 3.25$) เกิดการกระจายรายได้ไปยังส่วนต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.25$) และสถานะทางเศรษฐกิจโดยรวมของคนในชุมชนดีขึ้น ($\bar{x} = 3.25$)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านสังคม

ด้านสังคม	ระดับของผลกระทบที่เกิดขึ้น					ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
มีความตระหนักและห่วง แหนคุณค่าของ ทรัพยากรการท่องเที่ยว	66 (16.5)	118 (29.5)	97 (24.3)	91 (22.8)	28 (7.0)	3.26	1.183	ปาน กลาง
เป็นการสร้าง ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างนักท่องเที่ยวกับ คนในชุมชน	78 (19.5)	104 (26.0)	95 (23.8)	86 (21.5)	37 (8.5)	3.26	1.252	ปาน กลาง
เป็นการช่วยยกระดับ มาตรฐานการครองชีพ และความเจริญก้าวหน้า ของคนในชุมชน	54 (13.5)	133 (33.3)	88 (22.0)	91 (22.8)	34 (8.5)	3.21	1.184	ปาน กลาง
รวม						3.24	1.422	ปาน กลาง

จากตารางที่ 2 โดยภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ปัจจัยด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ มีความตระหนักและห่วงแหนคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.26$) เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน ($\bar{x} = 3.26$) และเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชน ($\bar{x} = 3.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านวัฒนธรรม

ด้านวัฒนธรรม	ระดับของผลกระทบที่เกิดขึ้น					ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	การ แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน	50 (12.5)	105 (26.3)	116 (29.0)	84 (21.0)	45 (11.3)	3.08	1.192	ปาน กลาง
คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง	79 (19.8)	119 (29.8)	81 (20.3)	75 (18.8)	46 (11.5)	3.27	1.290	ปาน กลาง
เกิดการส่งเสริมการผลิตสินค้าและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	71 (17.8)	126 (31.5)	84 (21.0)	76 (19.0)	43 (10.8)	3.26	1.256	ปาน กลาง
รวม						3.20	1.246	ปาน กลาง

จากตารางที่ 3 โดยภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง ($\bar{x} = 3.27$) เกิดการส่งเสริมการผลิตสินค้าและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ($\bar{x} = 3.26$) และเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน ($\bar{x} = 3.08$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับของผลกระทบที่เกิดขึ้น					ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชน	56 (14.0)	123 (30.8)	102 (25.5)	81 (20.3)	38 (9.5)	3.20	1.190	ปานกลาง
ช่วยฟื้นฟูและเสริมคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	52 (13.0)	118 (29.5)	110 (27.5)	82 (20.5)	38 (9.5)	3.16	1.174	ปานกลาง
เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	60 (15.0)	123 (30.8)	98 (24.5)	78 (19.5)	41 (10.3)	3.21	1.214	ปานกลาง
รวม						3.19	1.1927	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 โดยภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.21$) เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชน ($\bar{x} = 3.20$) และช่วยฟื้นฟูและเสริมคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.16$) ตามลำดับ

7.3. ข้อเสนอแนะอื่นจากนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยเรียงลำดับตามความถี่สูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงด้านความสะอาด การทิ้งขยะ มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา ได้แก่ ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 24 และอันดับที่ 3 ได้แก่ ควรมีมาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน และควรมีการบริหารจัดการการจราจรให้มีความสะดวกมากขึ้น มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8

8. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้พิจารณาตามวัตถุประสงค์ ประกอบกับเหตุผลและทฤษฎี ที่สอดคล้องกัน และอภิปรายผลดังนี้

8.1. ด้านเศรษฐกิจ

จากการท่องเที่ยวที่เข้ามาสู่ชุมชนทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) และบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่กล่าวว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการกระจายรายได้ สร้างงานให้ชุมชน สร้างผู้ประกอบการ สร้างผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน มีการพัฒนาด้านการตลาด ซึ่งในสมัยก่อนในพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงคราม คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นชาวไร่ชาวนา และเมื่อเกิดแหล่งท่องเที่ยวขึ้น จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนอาชีพของคนในชุมชนก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น เช่น อาชีพค้าขาย ที่คนในท้องถิ่นได้นำผลผลิตชุมชนมาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว อาชีพมัคคุเทศก์ในการพาชมหิ้งห้อย ซึ่งเป็นจุดเด่นของตลาดน้ำอัมพวา สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากมาย รวมถึงการจัดสร้างที่พัก รีสอร์ทสำหรับบริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการจัดจำหน่ายของที่ระลึกให้ขายอาหาร และเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนโดยการประกอบอาชีพต่าง ๆ สอดคล้องกับมนัส สุวรรณ (2539) ที่กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรงและในกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ และจากการเกิดรายได้ในชุมชน ทำให้เกิดการกระจายรายได้ในชุมชน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสร้างความเจริญแก่ชุมชนท้องถิ่นในภูมิภาค แสดงสถานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนว่ามีความกินดีอยู่ดี

8.2. ด้านสังคม

การท่องเที่ยวช่วยให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว คนในชุมชนเกิดการรวมกลุ่มทางสังคม ชาวบ้านในชุมชนและเยาวชนได้ระดมความคิดในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี การต้อนรับนักท่องเที่ยว การพูดคุย การมีอัธยาศัยไมตรี เพื่อที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการคิดค้นและสร้างสรรค์งานหัตถกรรมของชุมชน เพื่อนำมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว โดยมีความตระหนักและห่วงแหนคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชน และยังเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเจริญก้าวหน้าของคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ที่กล่าวว่า เกิดธุรกิจท่องเที่ยวขึ้น เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่เปลี่ยนจากอาชีพการเกษตรเดิม มาสู่อาชีพด้านการท่องเที่ยวอันเป็นอาชีพหลักใหม่หรืออาชีพเสริม การท่องเที่ยวช่วยสร้างความมั่นใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น เพราะการท่องเที่ยวจะช่วยเปิดโอกาสให้สร้างสรรค์สมาคมขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนในท้องถิ่น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้และอำนาจซื้อมากขึ้นมีความเป็นอยู่ที่ดีเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพของชุมชนให้ดีขึ้น

8.3. ด้านวัฒนธรรม

คนในท้องถิ่นเกิดความห่วงแหน ภาคภูมิใจในคุณค่าของวัฒนธรรมในท้องถิ่น และยังคงร่วมกันอนุรักษ์ไว้ไม่ให้หายไป แต่คนในชุมชนนั้นเองไม่ได้ต่อต้านวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่เข้ามาจากต่างท้องถิ่นต่างภูมิภาค

ซึ่งสอดคล้องกับ ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2543) ที่ได้กล่าวถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Impact) ในลักษณะของการเผยแพร่วัฒนธรรมและการยอมรับวัฒนธรรม (Diffusion and Acculturation of Culture) และการอนุรักษ์วัฒนธรรม (Preservation of Culture) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าในสายตาของนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นและเกิดการส่งเสริมการผลิตสินค้าและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอีกด้วย

8.4. ด้านสิ่งแวดล้อม

การเกิดการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับนักท่องเที่ยว และทำให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนำไปสู่การร่วมมือของชุมชนในการฟื้นฟูและเสริมคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรันยา พรหมจิโนและคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการก่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายรวมถึงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะ

1) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน แต่ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการให้ความสำคัญในการสร้างผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และส่งเสริมการสร้างอาชีพให้คนในชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้คนในชุมชนอย่างแท้จริง

2) ผลกระทบด้านสังคม นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน แต่ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการมีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การตั้งจุดประชาสัมพันธ์ และจุดบริการ-ช่วยเหลือ นักท่องเที่ยว โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว และควรมีการสนับสนุนการอนุรักษ์เอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

3) ผลกระทบด้านวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ด้านวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน แต่ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างพื้นที่ ต่างวัฒนธรรม จะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของกันและกัน ซึ่งเสี่ยงต่อการเลือนหายไปของวัฒนธรรมดั้งเดิม ดังนั้นควรมีการให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน และปลูกจิตสำนึกในการหวงแหนและภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองให้แก่คนในชุมชน

4) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม จากผลงานวิจัย นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสมุทรสาคร ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน แต่ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการควมคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ต้องมีการศึกษาถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และควรมีมาตรการควบคุมจากหน่วยงานภาครัฐ ในส่วนของการจัดการขยะ การรักษาความสะอาด การควบคุมระดับมลพิษเพื่อรักษาความสมบูรณ์ทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2) การศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสามารถพัฒนามาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติ ปี 2562*. กรมการท่องเที่ยว.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2556). *โครงการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงลึก*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กองอนุรักษ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2543). *รายงานการวิจัยการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งของประเทศไทย*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2542. *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มนัส สุวรรณ. (2539). *การท่องเที่ยวกับผลกระทบ*. วารสารภูมิศาสตร์.
- วันทิกา หิรัญเทศ. (2556). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อการให้บริการของตำรวจท่องเที่ยว ถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร*. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สรวิศ ชัยนาม. (2544). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรันยา พรหมจิโน, ชูเกียรติ ชัยบุญศรี, และ อนุภาค เสภาภักย์. 2558. *ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.